

Senyor alcalde, autoritats, tarragonines i tarragonins: Des de la solemnitat que m'atorga aquest balcó oficial... Proclamo la República Catalana com a estat independent i sobirà! Visca Catalunya Lliure!

Uf! Que bé que m'he quedat! Perdoneu, però una oportunitat així no es presenta cada dia. Malauradament, jo no tinc el poder de fer efectiva aquesta proclama. Em sap greu. Aquesta República ha durat menys que l'anterior. Però, mira, jo he complert un desig que tenia. A més, només per veure la cara que se'ls hi ha quedat a les autoritats, ja ha valgut la pena començar així.

Estimada concurrència, aquí em teniu, fent de pregoner a la meva ciutat. No sabeu el que heu fet. Aquests darrers dies molta gent m'ha aturat pel carrer felicitant-me, i aconsellant-me sobre què havia de dir.

Des de la persona que em va advertir: "Ja ho saps que ser el pregoner és l'honor més gran que et poden fer?". Sí, ho sé. Seria un honor més gran si em fessin alcalde, o president de la Diputació, que guanya molt més, però, vaja, sí. És un goig molt gran.

D'altres m'han dit: "Sobretot, sigues tu eh, sigues tu". Com aquella dona de l'APM, *dice, eres tu, dice, pues soy yo. No voy a ser yo?*. Doncs bé, us asseguro que soc jo. Podria ser un mossèn que ronda per Tarragona i que s'assembla molt a mi, però no soc el mossèn. Soc jo, l'excel·lentíssim i reverendíssim arquebisbe del ball de Dames i Vells de Tarragona, que no és poca cosa.

Moltes persones, molt amables, em proposaven els temes que havia de tractar avui: Des de la brutícia de la ciutat fins a la demora dels permisos d'obres. Des del tracte, sempre amable, d'alguns guàrdies urbans fins al perill del pas dels trens de mercaderies per Tarragona. Des de l'aire brut i poc analitzat que respirem fins a la invasió de gent vestida a les platges nudistes. Doncs, apa, ja n'he parlat.

El consell més freqüent que m'han donat ha estat: "fota'ls-hi canya! Fota'ls-hi molta canya". Fins i tot el mateix alcalde deia en un titular que esperava que jo li fotés canya. Doncs us he fet cas. Així que m'he trobat l'alcalde cara a cara, li he fotut una *patada* als pebrots. No sé si és la canya que volíeu, però, en tot cas, durant les pròximes 48 hores l'alcalde no podrà ser pare.

Ara de debò, la canya l'hi fotem al ball de Dames i Vells, que enguany el deixem com un drap. Avui, aquí, de pregoner, permeteu-me que sigui cortès, i decorós. A veure quan em dura.

Quan l'alcalde em va trucar per proposar-me fer el pregó, li vaig agrair, però li vaig dir que enguany no m'anava bé, que tenia molta feina. Davant la seva insistència, i sobretot, davant l'amenaça a fregir-me a multes durant tota la legislatura, vaig acceptar sense ni dubtar-ho.

Perquè, a veure, parlem clar: Jo soc republicà. És una cosa que em ve de família. A casa som independentistes republicans i d'esquerres. Ja ho eren els besavis, els avis, els pares, i la dèria continua amb els meus nebots i renebots. No ens n'ha sortit cap de fatxa, de moment.

I, és clar, quan t'ofereix fer el pregó l'alcalde de la teva ciutat, que és del partit que és, que era del partit que era, i amb qui només compartim el cognom (els dos ens diem Elias, però fins i tot l'accentuem diferent, evidenciant que només un petit accent ja marca grans diferències), doncs davant d'aquest panorama, entendreu que vaig patir una certa ambivalència.

Però sí que hi ha una cosa que compartim; i és aquest incondicional amor per Tarragona. Vaja, del meu n'estic segur. Del seu, se li suposa, i ho podrem comprovar els pròxims quatre anys. Aquest tarragonisme meu ha estat l'autèntica i poderosa raó per la qual vaig acceptar l'encàrrec de pregoner.

No podia desaprofitar l'oportunitat única de parlar de Tarragona des d'aquest balcó, encara que m'ho hagués ofert el mateix Satanàs. Que no és el cas, tot i donaries pel paper, alcalde.

Enguany fa 43 santatecles que em dedico a fer riure per la festa major. Durant aquests anys, l'Ajuntament ha tingut la gentilesa de nomenar-me Tecler d'Honor, Perpetuador, i ara, Pregoner. Això és un triplet com una casa. Em sembla que el següent pas és que em facin un nano. És clar que, amb aquest nas, hauran de posar un contrapès al clatell per equilibrar.

De les santatecles de quan jo era petit, no us en parlaré gaire, perquè eren la mínima expressió de la festa. En aquells anys tota l'atenció es posava en Sant Magí, al mig de l'agost, en una festa bàsicament dedicada als turistes. Recordo que, en aquella mena de seguici, hi desfilaven unes majorettes i una banda militar. I mentre els meus germans es delien per les primeres, els meus ulls de nen gai ja repassaven els soldats de la banda.

Posats a recordar, i ara permeteu-me que faci d'*abuelo cebolleta*, prefereixo fer-ho de la revifalla de Santa Tecla amb l'arribada del primer ajuntament democràtic. Quan es volia una festa per a la gent d'aquí. Sense militars ni noies *florero*.

M'agrada recordar aquell engrescament a l'hora d'organitzar un món nou. De la represa d'aquells elements de la cultura popular que els franquistes de Tarragona, havien anat bandejant amb els anys. Entre molts, la recuperació del ball parlat de Dames i Vells el 1981. I aquí faig una menció especial a la tossuderia del conseller de cultura de l'època, el Sergi Xirinacs.

Ell també va ser impulsor de l'Escola Municipal d'Art Dramàtic "Josep Ixart", que estava ubicada sota l'escenari del Camp de Mart, i on em vaig formar com a actor. Ho heu sentit bé: una escola municipal de teatre a Tarragona, homologada amb l'Institut del Teatre de Barcelona! Això va passar aquí! I jo hi era!

Per tant, recuperar la cultura popular i fomentar la cultura contemporània eren els projectes d'aquells anys, quan estava gairebé tot per fer.

Això era un full de ruta. Jo em pregunto: en tenim, ara? Sabem on anem, culturalment parlant? Tenim el projecte cultural que es mereix aquesta Tarragona d'avui? S'aposta decididament per aquells esdeveniments que ens situen en el mapa cultural del país i del món? Us pregunto directament: Dedicareu el 2% del pressupost a cultura?

No respongueu ara. Feu-ho després de festes.

Jo vaig tindre la sort, a disset anys, d'entrar al ball parlat de Dames i Vells que com sabeu és la mostra de teatre popular més genuïnament tarragoní que tenim des del 1514. I aquesta relació ha estat fonamental en la meva vida.

Al ball hi tinc la meva colla. Allà vaig conèixer el meu amic de l'ànima, en Josep Maria Salvadó Urpí, una persona extraordinària.

I del ball també va ser el meu estimat marit, el periodista Xavier Zaragoza Olivé, el Xavi. La persona més optimista, entusiasta i motivada que he conegut mai. Capaç d'animar la festa més avorrida, i de contagiar el seu somriure arreu. Vull subratllar que el Xavi i jo estàvem casats. Érem dos homes que formàvem un ma-tri-mo-ni .

Com que hi ha *carcúndia* feixista, fins i tot aquí, a la casa gran, a qui la idea del matrimoni igualitari no els agrada, doncs per ells només tinc una resposta: Feu-vos fotre!

Justament ahir vam projectar al teatre Tarragona el documental "Una ciutat de mussols", sobre els testimonis de persones grans lgtbiq de Tarragona. És una meravella, de debò. Fa de maldir perquè soc una de les 6 directores, però si us el va perdre, no patiu, que el van passant per Tac12.

Us deia que en aquesta primera escola de teatre de carrer que és el ball de Dames i Vells, he après l'ofici de fer riure, que tantes satisfaccions m'ha donat. I tantes nòmines de la ràdio i de la tele, també.

Enguany celebrem un aniversari inventat: 40 + 3, perquè els 40 de la recuperació ens van caure en plena pandèmia, i ens hem dit, què coi! Si l'any passat es va celebrar els 700+1 de l'arribada del braç, naltros no serem menys que la relíquia.

I parlant de relíquies, que al ball en tenim una colla, us vull ensenyar un document de l'any 1908. Bé, això és una fotocòpia. En aquest document, redactat per la *Comisión de festejos del Excelentísimo Ayuntamiento de esta capital* (Tarragona), es formalitza l'execució de *la danza típica conocida por Damas y Vells*, just per les festes de Santa Tecla d'ara fa cent quinze anys, i s'estipula que, *desde luego, cada uno de dichos individuos, aceptaran en el caso de que cometan alguna falta, a juicio de la Comisión, la multa de cinco pesetas, que se hará efectiva en la forma que dicha comisión acuerde.*

Una "falta" s'entén com algun renec, o alguna marranada o ves a saber. Aquest és un exemple de censura municipal de principis del segle XX. El document està signat, al darrere, per tots i cadascun dels 15 membres integrants del ball. D'entre els quals, hi ha tres Elias, alcalde. O sigui que això de fer comèdia ja ens ve de lluny.

Censura municipal *vintage!* Jo us confesso que en els quaranta-tres anys de la recuperació del ball de Dames i Vells, mai no hem patit censura ni municipal ni civil ni militar ni eclesiàstica de cap mena. Hem rebut, això sí, alguns intents de censura, tant municipal com civil com eclesiàstica, -militar encara no-, i també hem rebut coaccions, amenaces i insults. Però aquí seguim, combatent contra la pitjor de les censures que és la pròpia.

Aprofito aquest balcó per demanar disculpes a les persones que no han estat a temps d'adquirir una entrada pel ball extraordinari d'enguany. Fem el màxim de funcions possibles, però l'aforament és el que és. Sempre el podreu veure per Tac12, que el gravarà avui mateix. I l'any que ve tornarem a la itinerància de sempre, està clar. (Semblo accionista de Tac12, però no ho soc).

Vaig acabant, perquè a les 20.00, d'aquí no res, tenim la primera funció, i, enguany, m'he de caracteritzar de Gran Sacerdot.

I voldria acabar fent-vos quatre precés, perquè de pregó a pregar hi va un pas, i, amb tota la modèstia del món, vull aprofitar aquesta oportunitat.

Us vull demanar, en primer lloc, que gaudiu la festa amb alegria. Que participeu en el màxim d'actes possibles. Que arribeu al límit del permès, sense excessos que us puguin amargar la festa, però xaleu, xaleu un munt que la festa és per xalar. La primera pregonera del primer ajuntament democràtic de Tarragona va ser la Maria Aurèlia Campany, professora ocasional meva a l'Escola Municipal de Teatre de Tarragona, juntament amb en Jaume Vidal i Alcover. La Maria Aurèlia ens deia en el pregó de l'any 1979:

"Tenim dret a la festa, perquè una de les coses que hem oblidat és que el treball no pot completar una vida. Els puritans ens han dit moltes vegades que el treball és la vida de l'home, i ens han enredat; el treball és un deure, sense cap mena de dubte i l'hem de fer, el treball és un deure, però l'alegria és un dret i, per tant, hem de treballar, però també hem d'alegrar-nos, i si no ens sabem alegrar, no sabrem de viure".

La segona petició que us faig és que aneu al teatre. Que aneu a concerts, que llegiu llibres, que llegiu revistes, com la FET que ja té 10 anys, que aneu al cinema. Que us nodriu de cultura, vaja. No només per festes. Feu-ho tot l'any! Ens ho deia la meva antecessora, l'amiga i companya de teatre Agnès Busquets Tarrassa, en el pregó de l'any 2020:

«Aquells que treballem amb i en la cultura sabem que és guaridora, que en molts moments és un oasi on prendre oxigen i refugiar-se, tant qui la fa, com qui la consumeix. La cultura, amigues, és un bé de primera necessitat. La cultura ens salva. Tarragona és terra de cultura! La Cultura és la via!».

El tercer prec que us faig és que parleu en català. Parleu sempre en català, si és possible. A tothom, tingui l'accent o el color de pell que tingui. Parli amb la llengua que parli. Sigui de Boscos o de Bonavista. No exerciu la discriminació lingüística, sigueu generosos i compartiu la llengua! Bé, dit així sembla que us animi a una morrejada general. Ho explica millor la pregonera de l'any 2011, la poetessa Montserrat Abelló, quan ens diu el següent:

"Tinc claríssim que és la nostra llengua catalana el que ens dona identitat i per això fan tot el possible per aniquilar-la. Sovint, però, hi ha qui ho oblida i passem massa fàcilment del català al castellà. El català és la llengua de Catalunya, és de tots els que hi vivim i l'hem de parlar arreu. La llengua viu per la paraula, i del ritme i la força de les paraules neix la poesia..."

Per tant, si us plau, com ens diu la Montserrat Abelló, parleu en català. A veure si ara sentirem més català al *Congreso* que a Tarragona!

I la darrera demanda us la faig a totes les dones, a totes les persones lgtbiq+, i a tots els homes no masclistes. Us demano, em demano, que ens alliberem. Armem-nos de valor, i alliberem-nos del patriarcat ofegador. Traguem-nos de sobre els homes i les dones masclistes. Esborrem per sempre les desigualtats de gènere. I acabem d'una vegada per totes amb els feminicidis. Ens volem vives!

La meva amiga i antiga alumna de la Universitat Rovira i Virgili, la Danae Boronat deia en el pregó de l'any passat:



"La valentia és el camí. Ara teniu referents femenins excepcionals. No tingueu por de dir el que penseu, de reclamar allò que és vostre, d'alçar la veu i d'incomodar. No tingueu por de fer el pas endavant. No tingueu por d'allò que diran ni d'arriscar-vos".

Que hagi escollit les paraules de quatre pregoneres no és casual. Dels 44 pregons que s'han fet per Santa Tecla d'ençà de 1979, només hi ha hagut 8 pregoneres. Això és un 18% de dones en total.

Els darrers anys s'ha intentat equilibrar aquesta balança desnivellada, i fins i tot em consta que la primera intenció del consistori enguany era que la pregonera fos una dona. Al final s'han hagut de conformar amb un home gai. Això sí, radicalment feminista.

Per cert, partits polítics: Quan tindrem una alcaldessa a Tarragona?

I uni alcaldessi?

Tarragonines, tarragonins, tenim la gran fortuna d'estar vivint un canvi de paradigma social amb la revolució feminista, que és imparable, que serà invencible i que ha d'estar present en tots els àmbits. També a la festa.

Mireu, jo soc ateu, però honoro Santa Tecla. No la Santa verge i màrtir que ens han venut els morbosos. Ni tampoc la santa utilitzada com a símbol de poder, relatada pel meu amic Joan Carles Blanch en un fantàstic llibre il·lustrat titulat "Operació Tecla".

A mi m'agrada pensar la Tecla com una noia independent, emancipada, amb idees pròpies, amb ganes de millorar el món. Una xica ecologista, solidària, lliure, alegre i festera. I, per descomptat, feminista. Ja s'atrevia la Maria Aurèlia Campany en el pregó de 1979 de titllar de feminista aquesta "dona intrèpida, progressista i decidida" que era la Tecla.

Així doncs, benvolgut auditori, us convido que la nostra Festa Major sigui tan feminista com ho és la seva patrona. Tan feminista com ha de ser Tarragona.

Visca Santa Tecla, Visca Tarragona i Visca els Països Catalans!

Tarragona, 21 de setembre de 2023